

Anul 2024 - 100 de ani de doctorat în ASE

Istoria doctoratului în România se confundă cu istoria universităților, ocuparea unui post didactic într-o facultate fiind condiționată de obținerea titlului de doctor. Această formă superioară de pregătire a reprezentat permanent un obiectiv strategic al oricărei universități care se dorește de prestigiu, studiile doctorale fiind destinate, în special, celor care vor să se dedice cercetării științifice și/sau carierei didactice în învățământul superior.

Prima referire la acest aspect se regăsește în **Legea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale promulgată prin Decretul Regal nr. 2978 din 6 aprilie 1913 și publicată în Monitorul Oficial din 13 aprilie 1913, cu modificările aduse prin legea promulgată prin Decretul Regal nr. 3595 bis și publicată în Monitorul Oficial nr. 110 din 19 august 1921, unde scria că Titlul de doctor al Academiei se conferă în modul următor: *Licențiații Academiei și ai Academiilor similare din străinătate, după ce vor fi obținut echivalarea, precum și licențiații altor facultăți din țară, după un an cel puțin după obținerea licenței, vor prezenta și susține o lucrare originală asupra unui subiect în legătură cu studiile ce se predau în Academie; de asemenea vor trece un examen aprofundat, asupra unui grup de materii, determinat prin regulament special.***

Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISCI) din București a fost **abilitată să acorde titlul de doctor încă din anul 1921.**¹ Prin *Legea promulgată prin Decretul Regal nr. 3595 bis și publicată în Monitorul Oficial nr. 110 din 19 august 1921*, licențiații AISCI sau licențiații altor academii și facultăți din țară sau din străinătate, după ce obțineau echivalarea, puteau dobândi titlul de doctor al Academiei ca urmare a promovării unui examen teoretic și prin prezentarea și susținerea unei lucrări originale.

În 1923 a fost emis un **regulament special** care detalia procedura de acordare a titlului de doctor în Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale și care a fost adoptat prin **Înaltul Decret Regal nr. 2498 din 31 mai 1923 și publicat în Monitorul Oficial nr. 46 din 2 iunie 1923**. La **Art. 1** se spunea că Titlul de doctor al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București se obține în urma unui examen după îndeplinirea următoarelor condiții prelabile:

- a) Să fie licențiat al Academiei, sau să poseadă o diplomă similară, sau să fie licențiat al unei facultăți din țară.
- b) Între data diplomei prezentate și examenul de doctorat trebuie să fi trecut un interval de cel puțin un an;
- c) Să prezinte o lucrare originală asupra unui subiect în legătură cu materiile de studiu predate în Academie;

În anul 1924 a fost acordat de către AISCI primul titlu de doctor al Academiei domnului Iosif Gârbacea², conducătorul științific fiind profesorul Dimitrie R. Ioanițescu.

---

¹ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, vol. I, ASE, București, 1993, pp. 13, 30.

² Iosif I. Gârbacea (1896-1979), angajat din 1921 ca funcționar public în cadrul Ministerului Minelor, a fost numit în 1924 profesor agregat la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj. A ales cariera didactică, devenind în 1928 profesor titular. Preocupările lui profesionale au fost multiple. A introdus elemente de nouitate în contabilitatea românească (contabilitatea managerială, contabilitatea costurilor etc.) (*Sursa*: Ioan Talpoș, Constantin Roșca, Nicolae Istudor (coordonatori), *Pagini din istoria învățământului superior economic din România. 1843-2013*, Editura ASE, București, 2013, p. 610).

Teza de doctorat aborda o temă din domeniul economiei muncii³. Iar *prima femeie doctor al Academiei* a fost doamna **Elena I. Gruia** (născută Focșa), cu teza de doctorat *Statul democrat și sindicalismul*, susținută în 1928.

Așa cum rezultă dintr-un Raport al conducerii academice a AISCI din anul 1933:

Până în prezent s'a decernat pe bază de examen titlul de doctor, la un număr de 30 licențiați, din care 22 licențiați ai Academiei și un număr de 8 licențiați cu diplome echivalente, din țară sau străinătate. În bună măsură doctorii, eșii din instituția noastră au ocupat posturi în Corpul didactic al Academiilor din țară, ca profesori, conferențieri sau asistenți. Începând cu anul școlar 1932-1933 dispozițiunile regulamentului referitoare la obținerea titlului de doctor s'au pus în aplicare, așa că în acest an am avut cursuri de doctorat, seminarii speciale la cari s'au înscris un număr de 107.”⁴

Candidatul la titlul de doctor avea deplina libertate să își aleagă titlul proiectului de cercetare, dar acesta trebuia să aibă o strânsă legătură cu viața economică a țării, iar Rectorul desemna conducătorul științific. În tezele de doctorat susținute până în 1948 sunt reflectate preocupări din partea doctoranzilor care ilustrează un nivel ridicat de libertate în gândire și exprimare, o deschidere din partea rectorilor care aprobau temele și a îndrumătorilor care le acceptau și coordonau.

Prevederi ale regulamentelor AISCI vizau numărul de exemplare în care se multiplica teza (30 de exemplare, ulterior 10, apoi 40) din care un număr semnificativ se transmiteau bibliotecii, care le putea utiliza pentru schimb cu alte teze susținute la alte instituții de învățământ universitar, ca mijloc suplimentar de informare și documentare pentru cercetători.

Odată cu reforma învățământului din 1948, ca urmare a Decretului nr. 175, a funcționat pentru o scurtă vreme **Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste**, (rezultată prin fuzionarea, în 1947, a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale și a Academiei de Studii Cooperatiste) cu denumirea de Institutul de Științe Economice și Planificare – București și **plasarea acesteia în categoria a 2-a de instituții de învățământ universitar care, pentru o scurtă perioadă, a pierdut dreptul de a organiza doctorat. În perioada 1950-1965, s-a acordat dreptul de a gestiona programe de aspirantură.**

O reapropiere de sistemul occidental s-a încercat în anii 1967 și 1968. În anul universitar 1967-1968 a fost adoptată și o nouă denumire a instituției: Academia de Studii Economice – București. Cu toate acestea, **numărul de locuri la admiterea la doctorat s-a păstrat extrem de mic, concursul de admitere organizându-se la fiecare patru ani.** Ultima admitere la doctorat anterioară schimbării de sistem social-politic a avut loc în 1988, când numărul de candidați pentru un loc la doctorat a depășit la nivelul Academiei de Studii Economice cifra de 15. Ca urmare a numărului redus de conducători de doctorat, a frecvenței reduse cu care se

---

³ Iosif I. Gârbacea, *Problema muncii la exploatarea miniere și metalurgice de stat din Transilvania*, Cartea Românească, București, 1924. Această lucrare face parte din fondul de carte „Virgil Magdearu” al Bibliotecii ASE.

⁴ *20 de ani de activitate 1913-1933*, Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, Tipografiile Române Unite, Rahovei 42, p. 16.

organiza admiterea și a numărului mic de locuri la admitere, erau respinși foarte mulți candidați care obțineau medii peste 9.00.

După evenimentele care au avut loc în anul 1989, începând cu anul 1990, sistemul de organizare a doctoratului s-a modificat radical. Astfel, a crescut substanțial numărul doctoranzilor și al îndrumătorilor de doctorat, iar din anul 1995 Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare – CNADCU – acreditează universitățile pentru a desfășura pregătire doctorală.

Societatea contemporană, recunoscută ca societate a cunoașterii, ce încearcă să pună de acord nevoile naturii umane, tot mai mari și mai diversificate, cu cele ale protejării și regenerării naturii, propune modalități noi de dezvoltare, utilizând în principal resursa reprezentată de inteligența umană, orientată către cunoaștere, către inovare, către sporirea capacității antreprenoriale și pentru asociativitatea creativă, valorificând la nivel superior singura aptitudine care nu se învechește, nu se epuizează, aptitudinea de a învăța de-a lungul întregii vieți.

Implementarea sistemului Bologna a dus la o reconfigurare a sistemului de studii, a generat o nouă filosofie a învățământului superior și, inclusiv, o reconsiderare a rolului studiilor doctorale, renunțându-se astfel la ideea doctoratului clasic, acesta devenind al treilea ciclu de pregătire universitară și fiind adus din zona postuniversitară în cea care urmează licenței și masteratului.

Ultima acreditare a Academiei de Studii Economice din București, în domeniul studiilor doctorale, însoțită și de o evaluare Aracis, a avut loc în anul 2021, pentru 10 domenii de doctorat, în ramurile de științe *Științe economice și Științe juridice* (și anume: Administrarea afacerilor, Cibernetica și statistică, Contabilitate, Economie, Economie și afaceri internaționale, Finanțe, Informatică economică, Management, Marketing, Drept).

În prezent, în instituția noastră, cele 10 domenii de doctorat din universitate sunt gestionate de 11 școli doctorale organizate la nivelul facultăților. Activitatea de doctorat din cadrul școlilor doctorale este coordonată de către Consiliul pentru Studiile Universitare de Doctorat (CSUD), fiind orientată către sporirea producției științifice a universității, în paralel cu răspunsul la problemele stringente ale societății românești.

Primul titlu de doctor în ASE – 1924

~~IV 97~~
II 21.345

Prof. I. I. GĂRBACEA
Conferențiar
Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale
CLUJ

635

Problema Muncii

la

Exploatările Miniere și Metalurgice

de Stat din Transilvania

Cu un referat de

Prof. D. R. IOANIȚESCU
Fost Vice-Președinte al Camerei

1924 | 1924

TIP. „CARTEA ROMĂNEASCĂ” S. A.